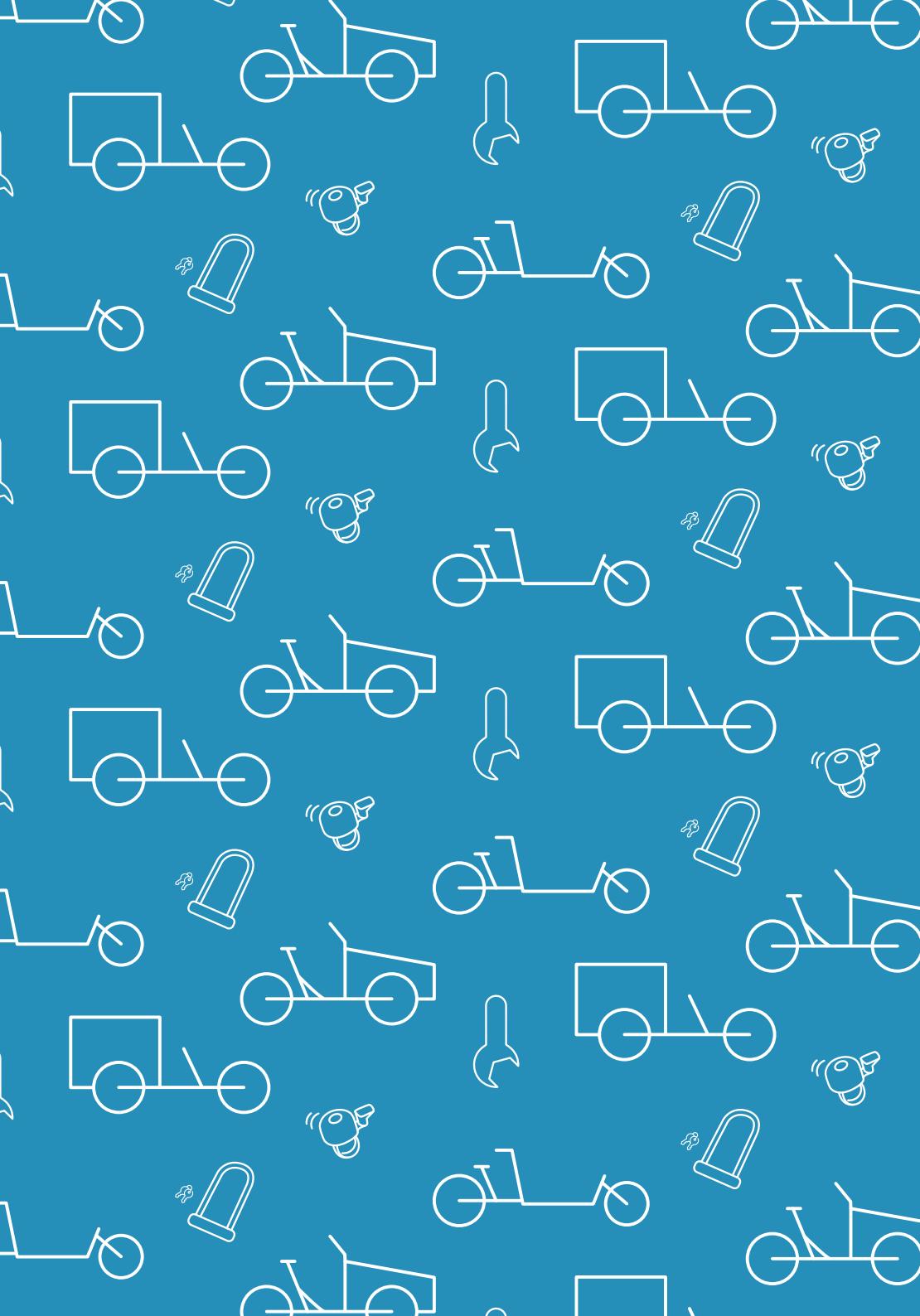

Teretni bicikli

vodič za gradonačelnike

Teretni bicikli: vodič za gradonačelnike
2019

CycleLogistics - CityChangerCargoBike
www.cyclelogistics.eu

U ovom su dokumentu korišteni fontovi Lato i Merriweather

Voditelji projekta
Copenhagenize Design Co.
FGM-AMOR

Suradnici
Europska biciklistička federacija
Europska biciklističko-logistička federacija

Dizajn
Copenhagenize Design Co.

O nama

City Changer Cargo Bike (CCCB) uspjeh temelji na neizmjernom potencijalu teretnih bicikla. Promičemo njihovu uporabu u javne, osobne i komercijalne svrhe. Zahvaljujući podršci programa Horizon2020, CCCB okuplja tim koji se sastoji od 20 partnera, od Norveške do Grčke i od Ujedinjenog Kraljevstva do Bugarske.

Vodeći se najboljim primjerima iz Europe, inicijativa će podizati razinu osviještenosti ljudi, podržavati primjenu teretnih bicikla te podržavati druge inicijative za korištenje teretnih bicikla. Takvim pristupom poticati napredak kojim će se, među ostalim, nuditi održivije logističke operacije, unaprijediti javni prostor, uključiti građane te smanjiti gužve u prometu.

Izvršni sažetak

Ovaj će vodič čitateljima pružiti nove zamisli o tome kako se može poticati korištenje teretnih bicikla. Iako teretni bicikli nisu novi, njihova je popularnost u usponu zahvaljujući inovacijama električnog napajanja i dizajnu bicikla.

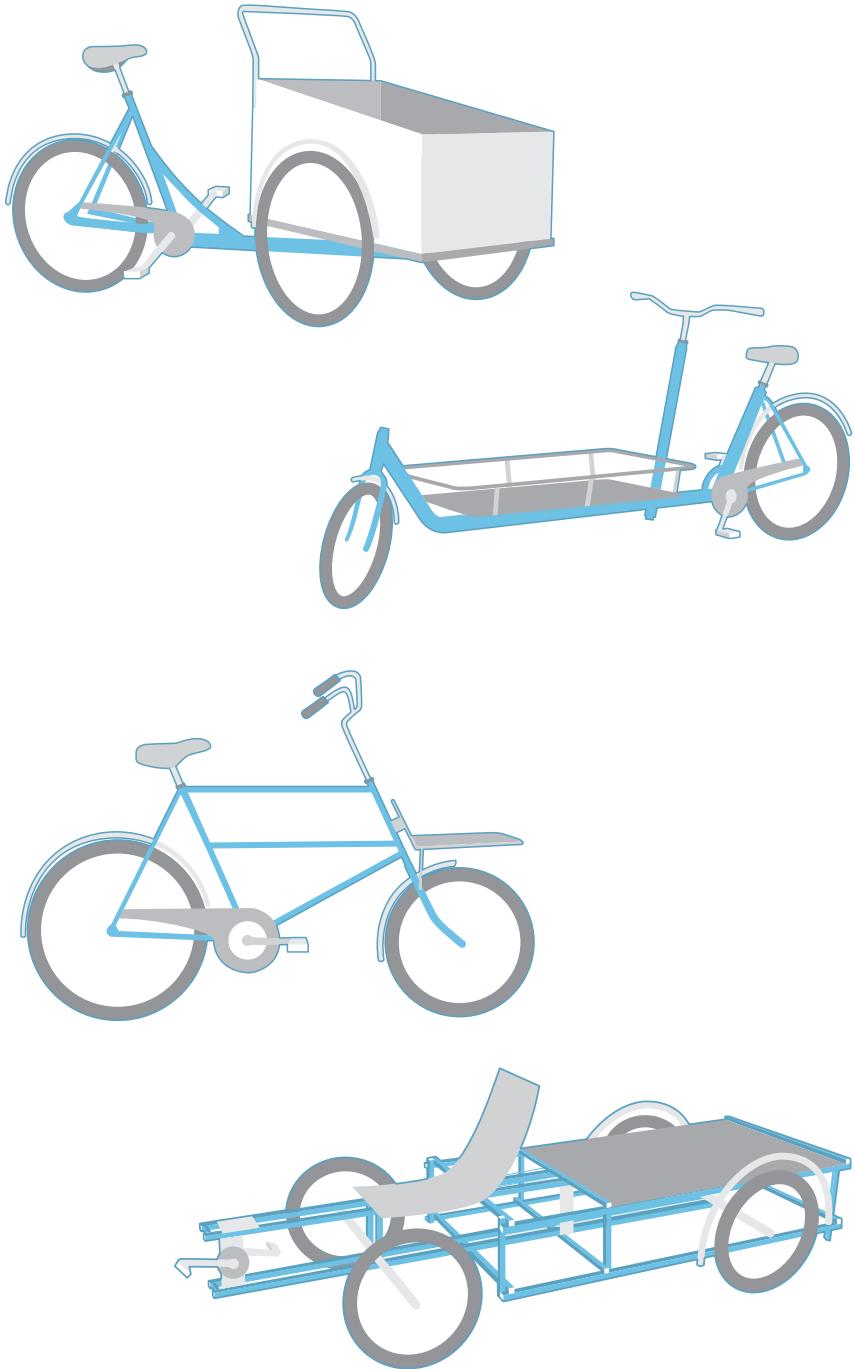
Relativna lakoća njihova korištenja, povoljnost i pristupačnost čine ih sve popularnijim rješenjem za obitelji, male i srednje tvrtke, nevladine organizacije, općine i međunarodne logističke tvrtke diljem Europe. Gradonačelnici ovaj porast mogu podržati odredbama, porezima, zalaganjem te odlukama u javnoj nabavi. Potencijal teretnih bicikla naročito dobro mogu iskoristiti ugostiteljski, logistički i trgovачki sektor te obitelji, šira zajednica i javni sektor.

Uvod

Ovaj je vodič namijenjen europskim gradonačelnicima koji žele stvoriti zdravije, učinkovitije i otpornije gradove. Kako bi se istaknula učinkovitost i primjenjivost teretnih bicikla, u ovom će vodiču pronaći gledišta i studije slučajeva iz gradova koji su prigrlili teretne bicikle kao stvarna rješenja za probleme s kojima se europski gradovi suočavaju.

Vodič prikazuje kako obitelji, male i srednje tvrtke, neprofitne organizacije i međunarodne korporacije koriste teretne bicikle i to u pet sektora: ugostiteljstvo, logistika, trgovina, obitelj i život u zajednici. U vodiču su prikazane studije slučaja iz Lisabona, Riminija, Osla, Kopenhagena San Sebastijana i Strasbourg-a. Kad pročitate ovaj vodič, steći ćete sveobuhvatnu sliku o tome što teretni bicikli zapravo jesu i kakav je njihov potencijal.

Što je teretni bicikl?

Teretni bicikli posebno su osmišljeni kako bi se njima prevozio teret, bilo da je riječ o nečemu teškom, laganom, velikom ili malom. Teretni bicikli dolaze u mnogo oblika, u rasponu od klasičnog bicikla s košarom (tzv. Short-John), preko teretnih modela na tri kotača, do posebno izrađenih modela na četiri kotača s pomoćnim električnim pogonom za posebne komercijalne svrhe. Iako su teretni bicikli u uporabi više od stotinu godina, zahvaljujući nedavnim inovacijama u dizajnu i napajanju, suvremenim su modeli mnogo učinkovitiji i pristupačniji.

Nosivost i cijene teretnih bicikla također su mnogo bolji: laganiji bicikli stoe 1.000 do 2.000 eura i nosivosti su 80 kg, dok teži bicikli stoe od 2.000 do 12.000 eura i mogu prevoziti i do 350 kg. Takvi se bicikli potencijalno mogu uhvatiti ukoštac s ekološkim, logističkim, prometnim i društvenim problemima s kojima se suočavaju brojni europski gradovi. Istodobno omogućavaju novo poimanje mobilnosti, prijevoza i kvalitete života.

Zašto baš teretni bicikl?

Tipična jednostavnost, povoljnost i pristupačnost teretnih bicikla čini ih sve popularnijim izborom za obitelji, srednje i male tvrtke, neprofitne organizacije te međunarodne kompanije diljem Europe. No tereni bicikli nisu samo učinkovito urbano rješenje za pitanja logistike i mobilnosti – oni su pokretač nove biciklističke kulture kojom se njeguju novi koncepti u socijalnim poduzećima, angažiraju građani i preoblikuju javni prostori.

Za gradonačelnike promicanje teretnih bicikla i inicijativa vezanih za njih može biti povoljno, niskorizično, uočljivo i plodonosno. Teretni bicikli i povezane inicijative relativno su neiskorišten potencijal, a u većini slučajeva zahtijevaju minimalna ulaganja lokalnih vlasti. A ako su i potrebna, ulaganja su povoljna, naročito u usporedbi s ostalim e-vozilima.

Samom svojom prirodom teretni su bicikli uočljivi i mobilni te su stoga prizor koji ljudi primijete i nad kojim zastanu, makar iz čiste znatiželje. A, naravno, ne škodi ni to što su teretni bicikli i inicijative povezane s njima naročito fotogenični pa su i popularna tema kod novinara.

Što grad može poduzeti?

Stremeći zdravijim, učinkovitijim i održivijim gradovima, donositelji političkih odluka mogu iskoristiti golemi potencijal teretnih bicikla. Gradonačelnici tada profesionalno i strastveno grad vode prema cilju zajedničkog dobra. Gradonačelnici najčešće imaju četiri vrste ovlasti kojima mogu utjecati na gradski život: odredbe, poreze, informiranje javnosti i javnu nabavu. Temeljem te četiri ovlasti gradonačelnici na mnoge načine mogu poticati korištenje teretnih bicikla u svojim gradovima.

Odredbe: Mogućnost Grada da donosi lokalne odredbe može imati značajan utjecaj na gradski život. Od socijalnih službi do iskorištavanja zemljišta, javnih radova do mobilnosti, odredbama na lokalnoj razini može se poticati korištenje teretnih bicikla i inicijativa povezanih s njima. Primjerice, sve veći broj gradonačelnika i gradskih vijeća koristi svoje regulativne ovlasti kako bi zatvarali pojedine ulice i tako prostore u kojima su prethodno automobili igrali glavnu ulogu prepustiti pješacima i biciklistima.

Porezi i subvencije: Iako se porezne ovlasti lokalnih vlasti razlikuju od države do države, moguće je pronaći prilike da se tržišne preferencije usmjere prema poželjnim ishodima i to zahvaljujući porezima za

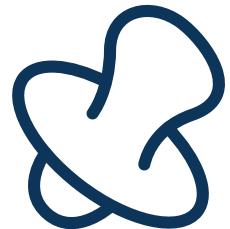
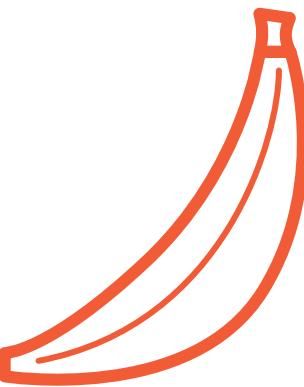
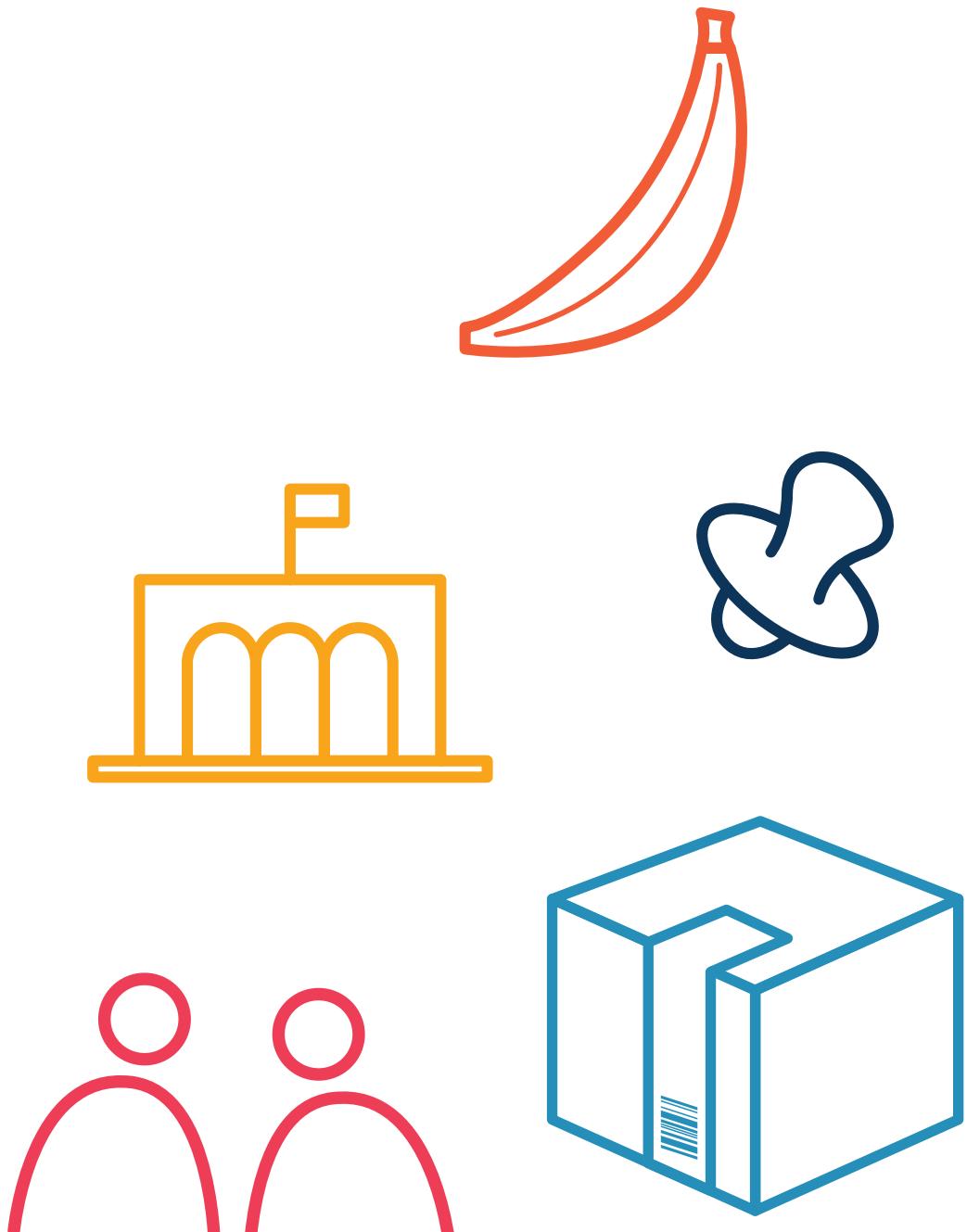
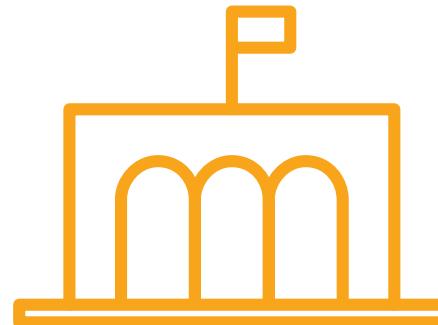
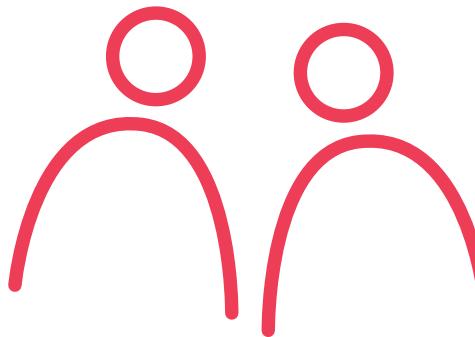
građane i tvrtke. Od poreza na vozila koja potencijalno stvaraju prometnu gužvu (tzv. congestion tax) do potrošačkih poreznih olakšica kojima se nagrađuju održivi izbori pri kupnji, lokalne vlasti imaju važnu ulogu u usmjeravanju porezne politike na svim razinama vlasti. S druge strane, subvencije mogu pružiti usmjerenu podršku i na taj način izravno finansirati poželjne ishode.

Informiranje javnosti: U odnosu na ostale razine vlasti, lokalni političari imaju tu sreću da su u neposrednoj blizini svojih birača. Imaju dvojaku ulogu javnih uzora i donositelja odluka pa stoga gradonačelnici i članovi gradskog vijeća imaju moć širenja ideja. Bilo samim time što posjeduju teretni bicikl ili pak pokretanjem službenih lokalnih kampanja kojima se pokazuje potencijal teretnih bicikla, gradonačelnici i vijećnici mogu odigrati značajnu ulogu.

Javna nabava: Javna nabava na lokalnoj razini snažan je alat, često nedovoljno iskorišten. Pri odlučivanju u javnim natječajima lokalne vlasti mogu (a su tu mogućnost u nekim gradovima već i upotrijebile) koristiti faktore kao što je ispuštanje štetnih plinova da bi potaknule na korištenje proizvoda i usluga povoljnijih za okoliš. Primjerice, kad je u pitanju logistika, procesima javne nabave na lokalnoj razini mogu se podržati manje, lokalne tvrtke koje se služe biciklima te istodobno primorati međunarodne logističke tvrtke da prigrle teretne bicikle s električnim pomoćnim pogonom.

Prilike i studije slučaja

Službenim i neslužbenim kanalima gradonačelnici i gradski vijećnici imaju priliku potaknuti na korišteњe teretnih bicikla te podržati vezane inicijative. Sve veći broj gradova diljem Europe svjedoči golemom porastu popularnosti teretnih bicikla koji se koriste u šest kategorija: u ugostiteljskom, trgovačkom i logističkom sektoru te u obitelji, široj zajednici i u javnom sektoru.

1

Ugostiteljstvo

Sektor ugostiteljstva među prvima je otkrio potencijal teretnih bicikla u gradovima. U tom su se sektoru osvjedočili kako teretni bicikli mogu biti korisni u gotovo svim dijelovima opskrbnog lanca, uključujući dostavu namirnica, mobilnu prodaju na ulicama, usluge dostave hrane te preraspodjele prehrabnenog otpada i upravljanje otpadom.

Studija slučaja

U Beču Rita Bringt's, lokalna usluga dostave hrane, dostavlja ručak u uredi i domove. Koriste primarno organske i lokalne sastojke, daju sve od sebe i dostavljaju hranu pomoću više od deset teretnih bicikla. Ova tvrtka koja je u porastu iskoristila je lokalnu inicijativu koja izravnim financiranjem pokriva i do 50% cijene bicikla.

2

Trgovina

Suočene sa sve oštrijom online konkurenjom, mnoge lokalne trgovine traže načine kako će bolje opslužiti svoje klijente i povezati se s njima. Za neke je trgovce teretni bicikl imao važnu ulogu u tim nastojanjima. Od dostave proizvoda do malih uličnih pop-up dućana; fleksibilnost, marketinški potencijal i niski trošak nabave teretnog bicikla učinili su ga sastavnim dijelom poslovanja.

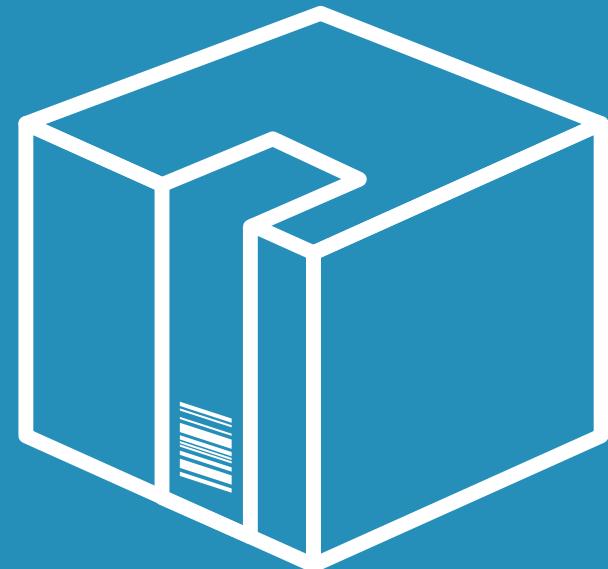
Studija slučaja

Bike and Bloom socijalna je tvrtka iz Kopenhagen-a koja je dala novo značenje pojmu cvjećarnice. Njihov je cilj ženama izbjeglicama i imigrantima omogućiti ulazak na dansko tržište rada. Radeći s došljacima, oni prodaju i dostavljaju cvijeće teretnim biciklima klijentima po cijelom gradu te tako utječe na promjene u okolišu i u društvu. Slične se inicijative pojavljuju u brojnim gradovima diljem Europe. Svojim pristupom relativno novim nacionalnim strategijama kojima se liberaliziralo i olakšalo pokretanje malih tvrtki, gradsko vijeće Kopenhagen-a indirektno je olakšalo trgovcima svih profila da prodaju izvršavaju teretnim biciklima. Bike and Bloom tek je jedan u nizu primjera koji pokazuju kako male i srednje tvrtke mogu iskoristiti potencijal teretnih bicikla.

3

Logistika

Logistički poslovi često su neopjevana žila kucavica grada. Svojim kretanjem pridonoze prometnim čepovima, zagađenju te konfliktima u prometu, a sve su to faktori s kojima se teretni bicikli lako mogu uhvatiti ukoštac. I dok su nam glasnici na biciklima već odavna poznate figure u urbanom krajoliku, činjenica da su velike međunarodne logističke korporacije počele koristiti teretne bicikle u svom poslovanju ukazuje na to da će se ovaj moderan način prijevoza dobara zadržati i u budućnosti.

Studija slučaja

Švicarska logistička kompanija Kurierzentrale pruža širok raspon transportnih rješenja i služi se intermodalnošću među brojnim vrstama vozila. Prepoznavši neučinkovitost dostavnih kamiona u urbanom okruženju, Kurierzentrale je vozni park proširio tradicionalnim biciklima, produženim teretnim biciklima na dva kotača i tzv. City Cruiserima "starijom braćom teretnih bicikla". No možda je najinovativniji aspekt njihova poslovnog modela integracija putničkih vlakova u poslovanje tvrtke pa tako pošiljka može putovati biciklom do putničkog vlaka pa opet biciklom i na taj način ostaviti minimalan ugljični otisak. Natječaji za javnu nabavu u kojima se prednost daje ponuđačima s nižim ugljičnim otiskom jedan su primjer kako lokalne vlasti mogu potaknuti logističke tvrtke da se služe biciklima poput Kurierzentrale.

Photo: KurierZentrale GmbH, Basel

4

Obitelj

Teretni bicikli iznimno su prikladni za ispunjavanje brojnih svakodnevnih logističkih potreba urbanih obitelji. Diljem Europe teretni bicikli zamjenjuju automobile i daju vjetar u leđa konceptu života bez automobila. S obzirom na njihovu mogućnost prijevoza djece, namirnica, igračaka i obiteljskih pasa (a katkada i svega toga istodobno) te s obzirom na njihovu veliku nosivost, teretni bicikli daju novo značenje pojmu prijevoza za modernu urbanu obitelj.

Studija slučaja

Baby Biking Meetup u Oslu nastao je zahvaljujući internetskoj zajednici građana zainteresiranih za mobilnost. U sklopu tog programa roditelji s teretnim biciklima zajedno odlaze na vožnje gradom po rekreativnim stazama i zaštićenoj uličnoj infrastrukturi. Program stvara osjećaj zajedništva, a istodobno čini teretne bicikle za svakodnevnu uporabu uočljivijima te privlači obitelji koje se dvoume kad je u pitanju kupnja teretnog bicikla. Porezni poticaji često mogu biti strateško sredstvo u ohrabruvanju obitelji na kupnju teretnog bicikla.

5

Zajednica

Osmišljeni su tako da prevoze ljude i dobra, no teretni bicikli pokazali su se izvrsnima u prenošenju ideja. Socijalna poduzeća, društvene skupine i volonterske udruge prigrlile su teretne bicikle kao korisno sredstvo za angažiranje građana, povezivanje susjeda i obavljanje raznih poslova, koliko god maleni ili veliki oni bili.

Studija slučaja

S više od 1200 lokalnih ogrankova u više od 40 zemalja, Cycling Without Age služi se rikšama, vrstom teretnog bicikla, kako bi olakšao međugeneracijske veze prilikom suočavanja s problemom mentalnih bolesti kod starije populacije. U njihovu ogranku u San Sebastianu osoblje staračkog doma, lokalni volonteri i obitelji volontiraju i vode starije i hendikepirane na izlete biciklom te im daju mogućnost da osjete "vjetar u kosi". Diljem Europe, a i šire, lokalni ogranci dijele prekrasne priče o integraciji, socijalnoj koheziji i razvoju zajednice. Lokalna uprava može pomoći ograncima udrugama dodjelom bespovratnih sredstava, sigurnijim ulicama u kojima je manje prometa te promicanjem teretnih bicikala od strane uzora, npr. gradonačelnika.

Photo: Cycling Without Age

6

Javni sektor

S obzirom na svoju ulogu poslodavaca, gospodarskih aktera i regulatora, lokalne vlasti često imaju mnogo prilika da teretne bicikle postave na pijedestal te da pokažu potencijal tog jednostavnog prijevoznog sredstva. Bilo da je riječ o selidbi opreme, čišćenju gradskih ulica organizaciji privremenih mjesta za druženje, gradovi se na teretne bicikle mogu osloniti kao na održivu, fleksibilnu i učinkovitu alternativu automobilima.

Studija slučaja

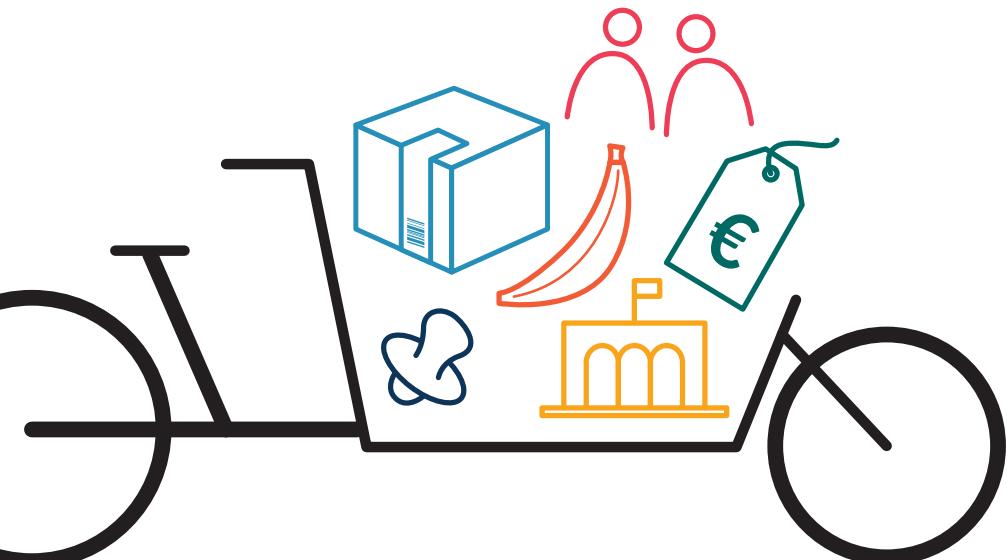
Francuski grad Strasbourg odličan je primjer kako javni sektor može učinkovito koristiti teretne bicikle. U Strasbourgu su gradske vlasti dodale teretne bicikle svom voznom parku pa ih svakodnevno koriste čistači ulica, radnici javnih gradskih knjižnica te radnici u odjelu za sigurnost na cestama.

16 načina

kako grad učiniti

pristupačnijim za teretne bicikle

- 1 Neka poticanje bicikliranja bude važan dio preporuka o sigurnosti na cestama
- 2 Uvedite ograničenje brzine od 30 km/h na cestama u gradu
- 3 Pooštrite odredbe o prometu te njihovo provođenje
- 4 Uspostavite mrežu biciklističke infrastrukture na ulicama
- 5 Omogućite sigurno parkiranje bicikla posvuda
- 6 U poreznoj politici primjenjujte načelo da "zagadživač plaća" (cestarine i sl.)
- 7 Promičite uporabu teretnih bicikla subvencijama te omogućavanjem unajmljivanja bicikla
- 8 Suzbijte prevelik broj kamiona postavljanjem zabrane pristupa centru
- 9 Upoznajte se s percipiranim opasnošću koja ljude sprječava u vožnji biciklom
- 10 Omogućite ljudima da besplatno isprobaju teretne bicikle ili ih iznajmljujte po niskim cijenama
- 11 Zamolite suradnike i javnost za prijedloge inicijativa za zamjenu automobila, kombija i manjih kamiona
- 12 Omogućite podršku i dobre uvjete za izvršavanje dostava biciklom
- 13 U procesu javne nabave prednost dajte tvrtkama u kojima se logistika obavlja biciklom
- 14 Neka za dostave vezane za lokalnu upravu bicikl bude prvi izbor
- 15 Kad objavljujete javne natječaje za poslove logistike, naznačite da se preferira dostava biciklom
- 16 Dajte teretnom biciklu priliku!

GRAD DUBROVNIK
CITY OF DUBROVNIK

RESPECT
THE CITY
POŠTUJMO
GRAD

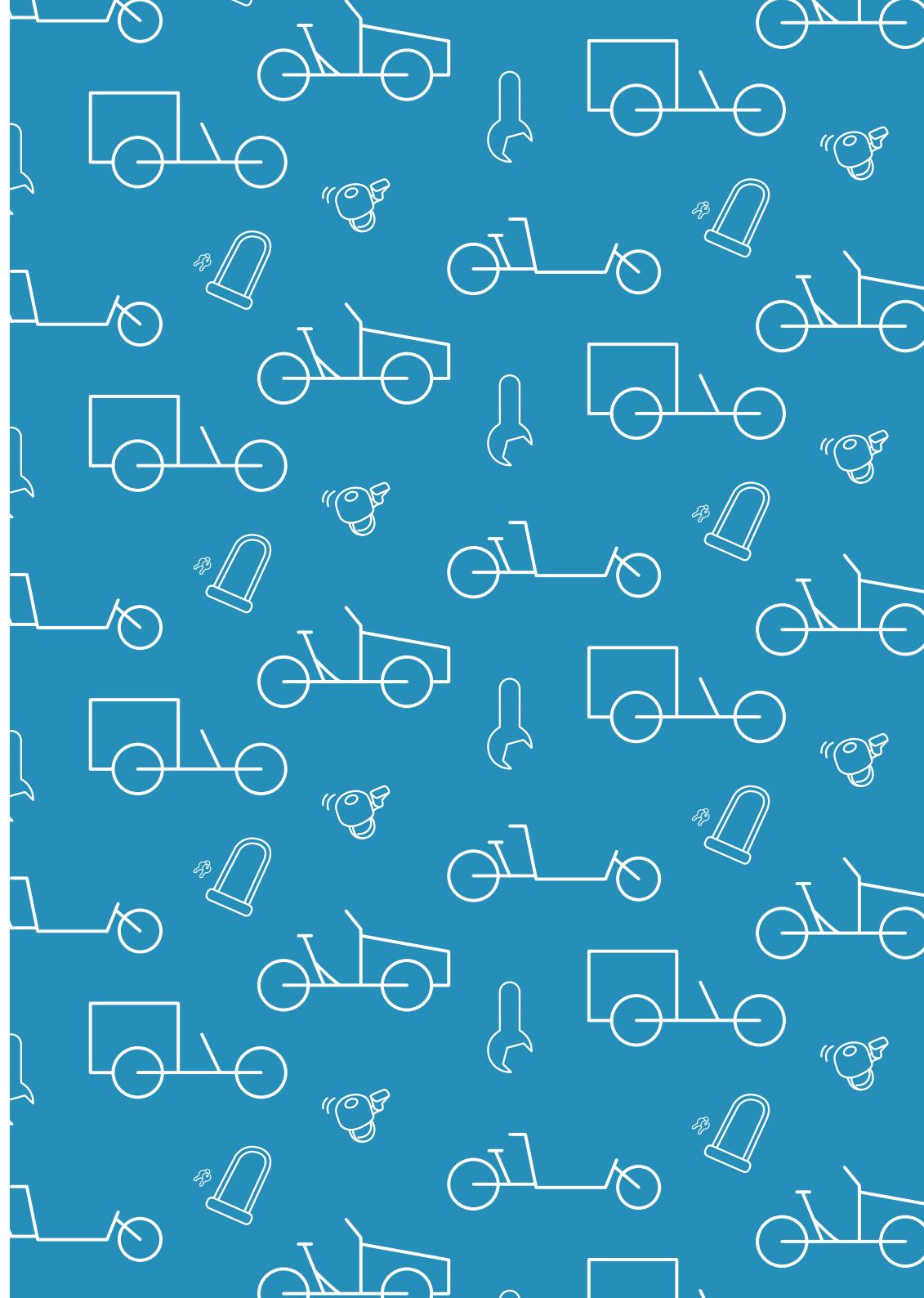
THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION

This project has received
funding from the European
Union's Horizon 2020 research
and innovation programme under
grant agreement No. 769086

Ovaj dokument sadržava isključivo mišljenja autora i Iz-
vršna agencija za inovacije i mreže (INEA) nije odgovorna
ni za kakvu uporabu informacija iz ovog dokumenta.

Sadržaj publikacije isključiva je
odgovornost Grada Dubrovnika

Više informacija o projektu
City Changer Cargo Bike (CCCB)
možete pronaći na www.dubrovnik.hr

 follow us on facebook
[facebook.com/cyclelogistics](https://www.facebook.com/cyclelogistics)

 follow us on instagram
[@CycleLogistics](https://www.instagram.com/CycleLogistics)

 follow us on twitter
[@CycleLogistics](https://twitter.com/CycleLogistics)

 join us on linkedin
[Cycle Logistics](https://www.linkedin.com/company/cycle-logistics/)

 email us at
Info@cyclelogistics.eu

